

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับชั้นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยในเรื่อง "สภาพและปัญหาการติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 โดยการเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล แยกเป็น 5 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ประเภทข่าวสาร และวิธีการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน
- ตอนที่ 3 อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการสื่อสารในโรงเรียน
- ตอนที่ 4 ลักษณะการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน
- ตอนที่ 5 ปัญหาการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มผู้บริหารที่เป็นกลุ่มประชากร กลุ่มครู-อาจารย์ที่เป็นตัวอย่างประชากร ที่ได้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบัน และ วุฒิการศึกษาสูงสุด ซึ่งจะนำผลการวิเคราะห์มาไว้ในตาราง ดังนี้

1.1 เพศ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตาม เพศ ที่แสดงไว้ในตารางที่ 3

ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ผู้บริหาร N=154		ครูอาจารย์ N=298		รวม N= 452	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ ชาย	125	81.17	137	45.97	262	57.96
หญิง	29	18.83	161	54.03	190	42.04

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า จำนวน ผู้ตอบแบบสอบถาม จากจำนวนประชากร ทั้งหมด 452 คน เป็นเพศชาย 262 คน คิดเป็นร้อยละ 57.96 เป็นเพศหญิง 190 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.04 เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มระหว่างผู้บริหาร กับ ครู-อาจารย์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้บริหาร จำนวน 154 คน เป็นเพศชาย 125 คน คิดเป็นร้อยละ 81.17 เป็นเพศหญิง 29 คน คิดเป็นร้อยละ 18.83 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มครู-อาจารย์ จำนวน 298 คน เป็นชาย 137 คน คิดเป็น ร้อยละ 45.97 เป็นเพศหญิง 161 คน คิดเป็นร้อยละ 54.03

1.2 อายุ จำแนกผู้ตอบแบบสอบถาม ตาม อายุ ดังแสดงไว้ในตาราง

ที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามอายุ

สถานภาพ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	N=154		N=298		N= 452	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 21-30 ปี	-	-	11	03.69	11	2.43
31-40 ปี	24	15.58	161	54.03	185	40.93
41-50 ปี	75	48.70	105	25.24	180	39.82
51-60 ปี	55	35.72	21	7.04	76	16.82
รวม	154	100.00	298	100.00	452	100.00

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจากจำนวนประชากรทั้งหมด 452 คน อายุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 40.93 เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มผู้บริหาร และ ครู-อาจารย์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร จำนวน 154 คน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 48.70 ส่วน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครู-อาจารย์ จำนวน 298 คน ครู - อาจารย์ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 54.03

1.3 ระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบัน จำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบัน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน

สถานภาพ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	N=154		N=298		N=452	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนปัจจุบัน						
น้อยกว่า 1 ปี	5	3.25	6	2.01	11	2.43
1-4 ปี	37	24.03	29	9.73	66	14.60
5-8 ปี	10	6.49	45	15.10	55	12.17
9-12 ปี	21	13.64	51	17.12	72	15.93
13-16 ปี	16	10.93	70	23.49	86	19.03
17-20 ปี	59	38.31	85	28.52	144	31.86
มากกว่า 20 ปี	6	3.89	12	4.03	18	3.98
รวม	154	100.00	298	100.00	452	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า จากจำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 452 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระยะเวลาปฏิบัติงาน ในโรงเรียนปัจจุบัน ระหว่าง 17-20 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 31.86 เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันระหว่าง 17-20 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 38.31 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูอาจารย์ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันระหว่าง 17-20 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 28.52

1.4 วุฒิการศึกษาสูงสุด จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามตามวุฒิการศึกษาสูงสุด แสดงไว้ใน ตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด

สถานภาพ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	N=154		N= 298		N= 452	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิมัธยมศึกษาสูงสุด						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	13	4.36	13	2.88
ปริญญาตรี	107	69.48	239	80.20	346	76.55
สูงกว่าปริญญาตรี	47	30.52	46	15.44	93	20.57
รวม	154	100.00	298	100.00	452	100.00

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 452 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาตรี จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 76.55 เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มผู้บริหาร กับ ครู-อาจารย์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็น ผู้บริหาร จำนวน 154 คน มีวุฒิการศึกษาสูงสุด 107 คน คิดเป็นร้อยละ 69.48 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครู-อาจารย์ จำนวน 298 คน มีวุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรีจำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 80.20

2. ประเภทข่าวสาร และวิธีการติดต่อสื่อสาร

ได้แยกวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ก. ประเภทข่าวสาร เป็นการวิเคราะห์ข่าวสารที่โรงเรียนได้รับตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ตามตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนเฉลี่ย (S.D.) ของประเภทข่าวสารที่ได้รับ

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
		N= 154		N= 298		N= 452	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6	ข่าวความเคลื่อนไหวทางการศึกษา	3.18	0.67	2.75	0.77	2.89	0.76
7	ข่าวการศึกษาต่อ	3.04	0.77	2.62	0.84	2.77	0.84
8	ข่าวการอบรมประชุมสัมมนา	3.21	0.70	2.64	0.79	2.83	0.81
9	ข่าวและบทความทางการศึกษา	2.78	0.76	2.44	0.69	2.56	0.73
10	ข่าวเกี่ยวกับระเบียบและคำสั่งต่างๆ	3.20	0.71	2.85	0.84	2.95	0.81
11	ข่าวเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน	3.02	0.82	2.71	0.77	2.81	0.80
12	ข่าวเกี่ยวกับสวัสดิการครู-อาจารย์	3.01	0.82	2.66	0.83	2.78	0.83
13	ข่าวการกุศล	3.42	0.62	3.11	0.77	3.21	0.74
14	ข่าวการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคลากรในโรงเรียน	3.10	0.88	2.62	0.83	2.79	0.87
15	ข่าวงานสังคมในท้องถิ่น	2.76	0.89	2.58	0.79	2.64	0.83
รวม		3.07	0.76	2.96	0.79	2.82	0.80

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณารวมกลุ่ม ประเภทข่าวสารที่ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ได้รับมากที่สุด คือ ข่าวการกุศล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.21$) ข่าวสารที่ได้รับน้อยที่สุด คือ ข่าวและบทความทางการศึกษา ($\bar{X}=2.56$)

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มผู้บริหาร และครู-อาจารย์ พบว่า ข่าวสารที่ผู้บริหารได้รับมากที่สุด คือ ข่าวการกุศล ($\bar{X}=3.42$) ได้รับน้อยที่สุด คือ ข่าวงานสังคมในท้องถิ่น ($\bar{X}=2.76$) ข่าวสารที่ครู-อาจารย์ได้รับมากที่สุด คือ ข่าวการกุศล ($\bar{X}=3.11$) ได้รับน้อยที่สุด คือ ข่าวและบทความทางการศึกษา ($\bar{X}=2.44$)

โดยสรุป ข่าวสารที่ได้รับไม่ว่าจะพิจารณารวมกลุ่มหรือแยกกลุ่มก็ตามข่าวสารที่ได้รับอยู่ในระดับมาก เหมือนกันทุกรายการ

ส่วนข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุเพิ่มเติมจากรายการที่ระบุไว้ ปรากฏว่าไม่มีผู้ให้ข้อมูล จึงไม่นำมาพิจารณาในการวิจัย

ข. วิธีการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

โดยเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การสื่อสารทางวาจา และทางลายลักษณ์อักษร ในส่วนแรกเกี่ยวกับการสื่อสารทางวาจา เสนอผลวิเคราะห์ตามตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการใช้วิธีการสื่อสารทางวาจา

ข้อ	การสื่อสารทางวาจา	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
		N=154		N= 298		N=452	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
17	การพบปะเป็นรายบุคคล	3.12	0.71	2.61	0.81	2.78	0.81
18	การประกาศทางเครื่องขยายเสียง	3.13	0.77	3.02	0.77	3.08	0.73
19	การประชุมครู-อาจารย์ในโรงเรียน	3.12	0.79	2.94	0.82	3.00	0.81
20	การประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ	3.14	0.65	2.96	0.75	3.02	0.72
21	การประชุมหมวดวิชาแต่ละหมวดวิชา	2.98	0.78	2.84	0.83	2.89	0.81
22	การใช้โทรศัพท์ติดต่อภายใน	2.96	0.82	2.55	0.98	2.59	0.96
23	การใช้วิทยุสื่อสาร	2.88	0.94	2.38	0.96	2.55	0.96
	รวม	3.05	0.78	2.76	0.84	2.84	0.83

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า วิธีการสื่อสารทางวาจาที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ใช้มากที่สุด คือ การประกาศทางเครื่องขยายเสียง ($\bar{X}=3.08$) และใช้น้อยที่สุด คือ การใช้วิทยุสื่อสาร ($\bar{X}=2.55$) แต่ทั้ง การประกาศทางเครื่องขยายเสียง และ การใช้วิทยุสื่อสาร ยังอยู่ในระดับการใช้บ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.08$ และ $\bar{X} = 2.55$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มผู้บริหารกับครู-อาจารย์ พบว่า วิธีการสื่อสารทางวาจาที่ผู้บริหารใช้มากที่สุด คือ การประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ อยู่ในระดับ บ่อยครั้ง ($\bar{X}=3.14$) ครู-อาจารย์ ใช้วิธีการสื่อสารทางวาจามากที่สุด คือ การประกาศทางเครื่องขยายเสียง ($\bar{X}=3.02$) กลุ่มผู้บริหาร และครู-อาจารย์ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า วิธีการสื่อสารทางวาจาที่ใช้น้อยที่สุด คือ การใช้วิทยุสื่อสาร ($\bar{X}=2.88$ และ 2.55 ตามลำดับ)

โดยภาพรวม ทั้งกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ใช้วิธีการสื่อสารทางวาจา ทุกวิธีอยู่ใน
เกณฑ์ใช้บ่อยครั้ง

ส่วนข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุเพิ่มเติมจากรายการที่ระบุไว้ ปรากฏว่าไม่มีผู้ให้ข้อมูล
จึงไม่นำมาพิจารณาในการวิจัย

ในส่วนที่ 2 เกี่ยวกับการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร เสนอผลวิเคราะห์ตามตารางที่ 9
ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้วิธีการสื่อสารทาง
ลายลักษณ์อักษร

ข้อ	การสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
		N=154		N=298		N=452	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
25	หนังสือเวียน	3.12	0.74	3.00	0.81	3.04	0.79
26	หนังสือเตือนความจำ	2.65	0.78	2.12	0.84	2.30	0.86
27	หนังสือคำสั่ง	3.39	0.65	3.16	0.78	3.24	0.75
28	จดหมายข่าว	2.53	0.77	2.32	0.80	2.39	0.79
29	วารสาร หรือ หนังสือพิมพ์โรงเรียน	2.53	0.88	2.32	0.89	2.39	0.89
30	การปิดป้ายประกาศ	2.20	0.68	2.85	0.77	2.96	0.76
31	การใช้จดหมายส่วนตัว	2.18	0.83	1.77	0.79	1.92	0.82
32	การใช้คู่มือปฏิบัติงานครู-อาจารย์	2.79	0.75	2.49	0.78	2.59	0.78
33	การบันทึกติดต่อภายใน	2.75	0.80	2.38	0.80	2.50	0.82
รวม		2.79	0.76	2.49	0.81	2.59	0.80

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม ไม่ว่าจะพิจารณารวมกลุ่ม หรือ แยกกลุ่ม ก็ตาม วิธีการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ใช้มากที่สุด คือ หนังสือคำสั่ง อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ($\bar{X}=3.24$) วิธีการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรใช้น้อยที่สุด คือ การใช้จดหมายส่วนตัว ($\bar{X}=1.92$)

ส่วนข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุเพิ่มเติมจากรายการที่ระบุไว้ ปรากฏว่า ไม่มีผู้ให้ข้อมูล จึงไม่นำมาพิจารณาในการวิจัย

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการใช้วิธีการสื่อสารทางวาจา และ ทางลายลักษณ์อักษร

วิธีการสื่อสาร	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	N=154		N=298		N=452	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ทางวาจา	3.05	0.78	2.76	0.84	2.84	0.83
ทางลายลักษณ์อักษร	2.79	0.76	2.49	0.81	2.59	0.80

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณารวมทั้ง 2 วิธีในการสื่อสาร ไม่ว่าจะพิจารณารวมกลุ่ม หรือแยกกลุ่มก็ตาม การใช้วิธีการสื่อสารทางวาจา มากกว่า การใช้วิธีการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร ทั้งกลุ่มผู้บริหารและครูอาจารย์ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า การสื่อสารทางวาจา และทางลายลักษณ์อักษร อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ($\bar{X}=2.84$ และ $\bar{X}=2.59$ ตามลำดับ)

3. อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการสื่อสารในโรงเรียน

เป็นการจำแนกข้อมูลว่า มี หรือ ไม่มี และ สภาพการใช้งาน ของอุปกรณ์

ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ก. อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการสื่อสารในโรงเรียน ว่า มี หรือ ไม่มี ใช้ในโรงเรียน ตามตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 11 แสดงค่าร้อยละของอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในโรงเรียน
ที่ มี หรือ ไม่มี

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
		N=154		N=298		N=452	
		มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
35.	เครื่องขยายเสียง	99.35	0.65	98.66	1.34	98.89	1.11
36.	โทรศัพท์ติดต่อภายใน	83.77	16.23	87.58	12.42	86.28	13.72
37.	ป้ายประกาศ	99.35	0.65	98.99	1.01	99.12	0.88
38.	วิทยุสื่อสาร	92.21	7.79	89.60	10.40	90.49	9.51
39.	โทรทัศน์	99.35	0.65	98.32	1.68	98.67	1.33
40.	เครื่องเล่น วีดิทัศน์ (V.D.O.)	98.70	1.30	96.31	3.69	97.12	2.88
41.	เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	98.70	1.30	96.98	3.02	97.57	2.43
42.	กล้องถ่าย วีดิโอ	83.12	16.88	82.21	17.79	82.52	17.48
43.	กล้องถ่ายรูป	96.75	3.25	97.65	2.35	97.35	2.65
44.	เครื่องฉายภาพนิ่ง (SLIDE)	97.40	2.60	94.97	5.03	95.80	4.20
45.	เครื่องฉายภาพทึบแสง	42.86	57.14	48.32	51.68	46.46	53.54
46.	โทรสาร (FAX)	65.58	34.42	69.46	30.54	68.14	31.86
47.	เครื่องถ่ายเอกสาร	88.96	11.04	88.59	11.41	96.90	3.10
48.	คอมพิวเตอร์ (COMPUTER)	97.40	2.60	95.97	4.03	96.46	3.54

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า จากจำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 452 คนให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการสื่อสารในโรงเรียนที่สอดคล้องกัน คือกว่าร้อยละ 68 ของผู้ตอบแบบสอบถามมีอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการสื่อสารทุกรายการที่ให้ไว้ โดยเฉพาะ เครื่องขยายเสียง, ป้ายประกาศ, และโทรทัศน์ ผู้บริหารร้อยละ 99.35 ตอบว่ามีใช้ในโรงเรียน ในขณะที่กลุ่มครู-อาจารย์ ตอบว่า มี ป้ายประกาศ ร้อยละ 98.99 นอกจากเครื่องฉายภาพทึบแสงที่ผู้บริหาร ร้อยละ 57.14 และครู-อาจารย์ ร้อยละ 51.68 ตอบว่า ไม่มีใช้ในโรงเรียน

ส่วนข้อที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุเพิ่มเติมจากรายการที่ระบุไว้ ปรากฏว่าไม่มีผู้ให้ข้อมูลไว้จึงไม่นำมาพิจารณาในการวิจัย

ข สภาพการใช้งานในโรงเรียน แสดงผลวิเคราะห์ตามตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 12 แสดงค่าร้อยละของสภาพการใช้งานของอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการสื่อสารในโรงเรียน

ข้อ	อุปกรณ์การสื่อสาร	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
		N=154		N=298		N=452	
		ใช้ได้ดี	จำกัด	ใช้ได้ดี	จำกัด	ใช้ได้ดี	จำกัด
35.	เครื่องขยายเสียง	96.07	3.93	91.50	8.50	93.06	6.94
36.	โทรศัพท์ติดต่อภายใน	87.60	12.40	86.21	13.79	86.67	13.33
37.	ป้ายประกาศ	96.07	3.93	94.24	5.76	94.87	5.13
38.	วิทยุสื่อสาร	95.77	4.23	94.76	5.24	90.66	9.34
39.	โทรทัศน์	99.35	0.65	98.30	1.70	98.65	1.35
40.	เครื่องเล่น วีดิทัศน์ (V.D.O.)	94.74	5.26	94.43	5.57	94.53	5.47

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ	อุปกรณ์การสื่อสาร	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
		N=154		N=298		N=452	
		ใช้ได้ดี	จำกัด	ใช้ได้ดี	จำกัด	ใช้ได้ดี	จำกัด
41	เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	97.74	5.26	88.58	11.42	90.70	9.30
42	กล้องถ่าย วีดิโอ	85.94	14.06	90.61	9.39	89.01	10.99
43	กล้องถ่ายรูป	96.64	3.36	95.19	4.81	95.68	4.32
44	เครื่องฉายภาพนิ่ง (SLIDE)	90.67	9.33	81.98	18.02	84.99	15.01
45	เครื่องฉายภาพทึบแสง	96.97	3.03	89.58	10.42	91.90	8.10
46	โทรสาร (FAX)	97.03	2.97	92.75	7.25	94.16	5.84
47	เครื่องถ่ายเอกสาร	79.56	20.44	75.76	24.24	77.06	22.94
48	คอมพิวเตอร์ (COMPUTER)	99.33	0.67	96.85	3.15	97.71	2.29

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 452 คน กว่าร้อยละ 70 ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้งานของอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการสื่อสารทุกชนิด อยู่ในสภาพการใช้ **ได้ดี** โดยเฉพาะ โทรทัศน์ ทั้งกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความเห็นตรงกันว่าใช้ได้มากที่สุด ร้อยละ 99.35 และ 98.30 ตามลำดับ

สำหรับเครื่องถ่ายเอกสาร ทั้งกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ให้ข้อมูลตรงกันว่า เป็นอุปกรณ์ที่มีใช้ในโรงเรียน มีสภาพ **จำกัด** มากที่สุด (ร้อยละ 22.94)

4 ลักษณะการสื่อสารในโรงเรียน ได้แยกวิเคราะห์ผลออกเป็น 2 ส่วน ตามลักษณะแบบสอบถาม ดังนี้

ส่วนแรกเป็นลักษณะของแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยแสดงผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงค่าความถี่และร้อยละของลักษณะการสื่อสารในโรงเรียน

ข้อ	ลักษณะการสื่อสารในโรงเรียน	ผู้บริหาร N=154		ครู-อาจารย์ N=298		รวม N=452	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
50	แบบการสื่อสารในโรงเรียน						
	แบบเป็นทางการ	115	74.68	216	72.48	331	73.23
	แบบไม่เป็นทางการ	39	25.32	82	27.52	121	26.77
51	ทิศทางการสื่อสาร						
	จากผู้บริหารถึงผู้ได้บังคับบัญชา	114	74.03	217	72.82	331	73.23
	จากผู้ได้บังคับบัญชาถึงผู้บริหาร	40	25.97	81	27.18	121	26.77
52	วิธีการส่งผ่าน						
	ติดต่อโดยตรง	102	66.23	169	56.71	271	59.96
	ติดต่อผ่านผู้ร่วมงาน	52	33.77	129	43.29	181	40.04

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 452 คน ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลตรงกันว่า แบบการสื่อสารที่ใช้ในโรงเรียนเป็นแบบทางการ จำนวน 331 คน คิดเป็นร้อยละ 73.23 โดยข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 74.68 และครู-อาจารย์ จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 72.48

ทิศทางการสื่อสารระหว่างผู้บริหารกับ ครู-อาจารย์ พบว่า ส่วนใหญ่มีวิธีจากผู้บริหารถึงผู้ได้บังคับบัญชา จำนวน 331 คน คิดเป็นร้อยละ 73.23 โดยข้อมูลจากผู้บริหาร จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 74.03 และครู-อาจารย์ จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 72.82

วิธีการส่งผ่านข่าวสาร ระหว่างผู้บริหาร กับ ครู-อาจารย์ พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีการติดต่อโดยตรง จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 59.96 โดยข้อมูลจากผู้บริหาร จำนวน 102 คนคิดเป็นร้อยละ 66.23 และครู-อาจารย์ จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 56.71

ในตอนที่ 2 เกี่ยวกับการใช้โอกาสในการสื่อสารระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ในโรงเรียน โดยแสดงผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการใช้โอกาสในการสื่อสารแบบเป็นทางการ

ข้อ	รายการ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
		N=154		N=298		N=452	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
53	โอกาสในการสื่อสารแบบเป็นทางการ						
	(1) ผู้บริหารเรียกพบเป็นรายบุคคล	2.98	0.82	2.91	0.88	2.93	0.86
	(2) การประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ	3.29	0.71	3.17	0.73	3.21	0.72
	(3) การประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจ	3.03	0.78	2.87	0.83	2.92	0.82
	(4) การประชุมหมวดวิชาทุกหมวดวิชา	3.16	0.79	2.99	0.77	3.05	0.78
	(5) การประชุมครู-อาจารย์ทั้งโรงเรียน	2.99	0.83	2.83	0.86	2.89	0.85
	รวม	3.09	0.79	2.95	0.82	3.00	0.81

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 452 คน ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลตรงกันว่า โอกาสในการสื่อสารแบบเป็นทางการที่ใช้มากที่สุด คือ การประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ($\bar{X}$ =3.21) ใช้น้อยที่สุด คือ การประชุมครู-อาจารย์ทั้งโรงเรียน แต่อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ($\bar{X}$ =2.89)

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ พบว่า โอกาสในการสื่อสารแบบเป็นทางการ ผู้บริหารให้ข้อมูลว่าโอกาสที่ใช้มากที่สุด คือ การประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ อยู่ในระดับปฏิบัติ บ่อยครั้ง ($\bar{X}=3.29$) โอกาสที่ใช้น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเรียกพบเป็นรายบุคคล แต่อยู่ในระดับปฏิบัติ บ่อยครั้ง ($\bar{X}=2.98$) ครู-อาจารย์ให้ข้อมูลว่าโอกาสที่ใช้มากที่สุด คือ การประชุมคณะกรรมการฝ่าย ต่างๆ อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ($\bar{X}=3.17$) โอกาสที่ใช้น้อยที่สุด คือ การประชุมครู-อาจารย์ทั้ง โรงเรียน แต่อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ($\bar{X}=2.83$)

โดยภาพรวม ไม่ว่าจะพิจารณารวมกลุ่มหรือแยกกลุ่มก็ตาม โอกาสที่ใช้ในการสื่อสารทุกราย การอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการใช้โอกาสในการสื่อสาร แบบไม่เป็นทางการ

ชื่อ	รายการ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
		N=154		N=298		N=452	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
54	โอกาสในการสื่อสารแบบไม่เป็น ทางการ						
	(1) เมื่อพบกันโดยบังเอิญ	2.64	0.80	2.46	0.84	2.53	0.83
	(2) เมื่อรับประทานอาหารร่วมกัน	2.44	0.87	2.09	0.89	2.21	0.89
	(3) ไปเยี่ยมที่บ้าน	2.05	0.81	1.95	0.65	1.98	0.71
	(4) ไปทัศนศึกษาร่วมกัน	2.17	0.79	1.82	0.77	1.94	0.79
	(5) ผู้บริหารไปพูดคุยที่โต๊ะทำงาน	2.63	0.84	2.00	0.89	2.23	0.92
	(6) เมื่อมีกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน	2.76	0.78	2.47	0.84	2.57	0.83
	(7) เมื่อพบกันในกิจกรรมภายนอก	2.47	0.74	2.03	0.82	2.18	0.81
	รวม	2.46	0.80	2.12	0.81	2.23	0.83

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 452 คน ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลตรงกันว่า โอกาสในการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการที่ใช้มากที่สุด คือ เมื่อมีกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ($\bar{X}=2.57$) โอกาสที่ใช้น้อยที่สุด คือ ไปทัศนศึกษาร่วมกัน อยู่ในระดับปฏิบัตินานๆครั้ง ($\bar{X}=1.94$)

ส่วนข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุเพิ่มเติมจากรายการที่ระบุได้ ปรากฏว่าไม่มีผู้ให้ข้อมูล จึงไม่นำมาพิจารณาในการวิจัย

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการใช้โอกาสในการสื่อสารแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

โอกาสในการสื่อสาร	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	N=154		N=298		N=452	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
แบบเป็นทางการ	3.09	0.79	2.95	0.82	3.00	0.81
แบบไม่เป็นทางการ	2.46	0.80	2.12	0.81	2.23	0.83

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 452 คน ไม่ว่าจะพิจารณาแบบรวมกลุ่มหรือแยกกลุ่มก็ตาม โอกาสในการสื่อสารแบบเป็นทางการมากกว่าแบบไม่เป็นทางการ โดยอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ($\bar{X}=3.00$) โดยผู้บริหารและครู-อาจารย์ใช้โอกาสในการสื่อสารแบบเป็นทางการอยู่ในระดับบ่อยครั้งเหมือนกัน ($\bar{X}=3.09$ และ 2.95 ตามลำดับ)

5. ปัญหาการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

เป็นสภาพของระดับปัญหาการปฏิบัติการสื่อสารภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นปัญหาทั่วไปซึ่งครอบคลุมทั้ง ผู้ส่งข่าวสาร วิธีการส่งสาร ผู้รับสาร และ ปัจจัยอื่นๆ โดยเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลตามตารางที่ 17 ดังนี้

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับปัญหาการสื่อสารภายในโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาในการสื่อสาร	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
		N=154		N=298		N=452	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
55	การยึดติดรูปแบบตามสายงานอย่างเคร่งครัดทำให้การส่งสารล่าช้า	2.29	0.82	2.75	0.91	2.59	0.90
56	การไม่เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาสื่อสารไปยังผู้บริหาร	2.01	0.82	2.29	0.95	2.19	0.92
57	ความไม่มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาต่อผู้บริหาร	1.97	0.87	2.40	0.98	2.25	0.98
58	การไม่มีแผนผังการติดต่อสื่อสารที่ชัดเจน	1.96	0.77	2.21	0.92	2.12	0.88
59	ครู-อาจารย์ไม่ให้ความร่วมมือในการถ่ายทอดข่าวสารต่อกันไป	2.01	0.81	2.13	0.85	2.09	0.84
60	ผู้บริหารไม่แจ้งข่าวสารให้ทุกคนทราบอย่างทั่วถึงภายในโรงเรียน	1.96	0.72	2.20	0.92	2.12	0.86

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาในการสื่อสาร	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
		N=154		N=298		N=452	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
61	การแจ้งข่าวสารให้ทราบกระทั่งขั้นขีดเกินไป	2.17	0.77	2.63	0.96	2.48	0.93
62	การสื่อสารไม่ชัดเจนต้องมารับข่าวสารเพิ่มเติมภายหลัง	1.96	0.76	2.27	0.83	2.16	0.82
63	การได้รับข่าวสารที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานโดยตรง	1.90	0.74	2.16	0.81	2.03	0.79
64	ขนาดของตัวหนังสือที่ใช้ในการสื่อสารไม่เหมาะสมเพราะเล็กและหรือใหญ่เกินไป	1.64	0.80	1.72	0.73	1.69	0.75
65	การพิมพ์ หรือ การเขียน เพื่อใช้ในการสื่อสารเลอะเลือน ผิดพลาดไม่ชัดเจน	1.57	0.65	1.81	0.78	1.73	0.74
66	การเลือกใช้เครื่องมือ วิธีการ และช่องทางในการสื่อสารไม่เหมาะสม	1.75	0.73	1.92	0.84	1.86	0.81
67	ความไม่สะดวกในการสื่อสารระหว่างบุคคลที่อยู่ห่างกัน เช่น คนละอาคารเรียนและชั้นเรียน	2.06	0.82	2.23	0.91	2.15	0.89
68	การติดต่อสื่อสารเป็นส่วนตัวมากเกินไป ทำให้ละเอียดระเบียบกฎเกณฑ์	1.88	0.71	2.07	0.83	2.01	0.80
69	การส่งข่าวสารทางวาจาเพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดการเข้าใจผิด	2.00	0.83	2.18	0.88	2.12	0.86
70	การส่งข่าวสารหลายทอดทำให้ข่าวสารตกหล่น หรือ บิดเบือนไป	2.01	0.84	2.13	0.89	2.09	0.87
71	เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารภายในโรงเรียนไม่ทันสมัย	1.90	0.79	1.93	0.90	1.92	0.85

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาในการสื่อสาร	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
		N=154		N=298		N=452	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
72	เครื่องมือสื่อสารที่มีอยู่ส่วนใหญ่ไม่อยู่ในสภาพที่ใช้งาน	1.85	0.76	1.96	0.92	1.92	0.87
73	ข่าวสารปิดประกาศที่สำคัญไม่แยกแยะป้ายประกาศให้เห็นชัดเจน	1.97	0.81	2.17	0.94	2.10	0.90
74	การไม่ร่วมมือของครู-อาจารย์ในการเสนอความคิดเห็นต่อโรงเรียน	2.00	0.82	2.38	0.93	2.25	0.91
75	การอ่านคำสั่ง หรือ ประกาศไม่ละเอียดของครู-อาจารย์ทำให้เข้าใจผิดพลาด	1.99	0.78	2.16	0.91	2.09	0.87
76	พื้นฐาน ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของครู-อาจารย์กับผู้บริหารต่างกัน ทำให้การสื่อสารขาดประสิทธิภาพ	1.87	0.83	2.20	0.92	2.09	0.90
77	การสื่อสารระหว่างผู้บริหาร กับครู-อาจารย์ขาดความจริงใจ หวาดระแวงไม่ไว้วางใจกัน	1.77	0.84	2.18	0.97	2.04	0.94
78	การเกิดข่าวลือ และ บัตรสนเท่ห์ในโรงเรียน	1.58	0.69	1.81	0.84	1.72	0.83
79	ครู-อาจารย์ไม่พยายามมารับ หรือ ตรวจสอบข่าวสารจากช่องจดหมายที่โรงเรียนจัดให้	1.90	0.75	2.03	0.91	1.98	0.86
	รวม	1.92	0.78	2.16	0.89	2.07	0.86

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 452 คน ไม่ว่าจะพิจารณารวมกลุ่ม หรือ แยกกลุ่มก็ตาม ปัญหาในการสื่อสารที่พบมากที่สุด คือ การยึดติดรูปแบบตามสายงานอย่างเคร่งครัด ทำให้การส่งสารล่าช้า อยู่ในระดับ ที่เป็นปัญหามาก ($\bar{X}=2.59$) ปัญหาที่น้อยที่สุด คือ ขนาดของตัวหนังสือที่ใช้ในการสื่อสารไม่เหมาะสมเพราะเล็ก และหรือใหญ่เกินไป อยู่ในระดับที่เป็นปัญหาน้อย ($\bar{X}=1.69$)

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มผู้บริหารกับครู-อาจารย์ พบว่า ปัญหาของกลุ่มผู้บริหารที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ การยึดติดรูปแบบตามสายงานอย่างเคร่งครัด ที่เป็นปัญหาน้อยที่สุด คือ การพิมพ์ หรือ การเขียน เพื่อใช้ในการสื่อสารเลอะเลือนผิดพลาดไม่ชัดเจน อยู่ในระดับที่เป็นปัญหาน้อย ($\bar{X}=1.57$) ครู-อาจารย์ ให้ข้อมูลว่า ปัญหาในการสื่อสารที่มีมากที่สุด คือ การยึดติดรูปแบบตามสายงานอย่างเคร่งครัด เช่นเดียวกับกลุ่มผู้บริหาร ปัญหาในการสื่อสารที่พบน้อยที่สุด คือ ขนาดของตัวหนังสือที่ใช้ในการสื่อสาร ไม่เหมาะสม เพราะเล็กหรือใหญ่เกินไป อยู่ในระดับที่เป็นปัญหาน้อย ($\bar{X}=1.72$) จากการพิจารณาปัญหาในการสื่อสารทั้ง 25 ปัญหา พบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า การปฏิบัติสื่อสารในโรงเรียน เป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X}=2.07$) สอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ ($\bar{X}=1.92$ และ 2.16 ตามลำดับ)